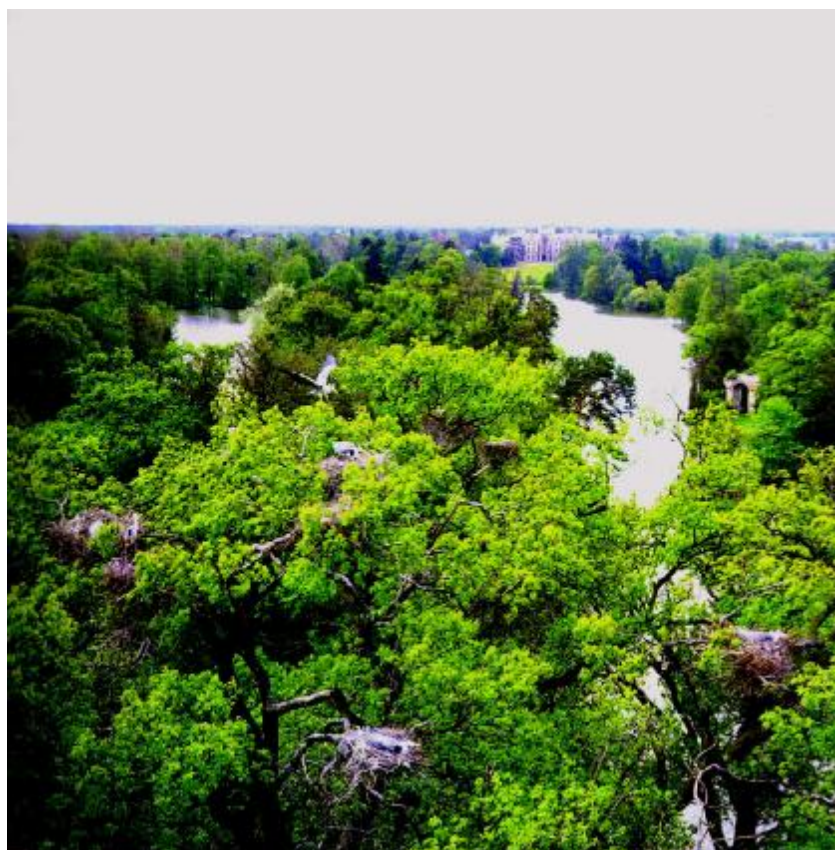

1

EKOLOGICKÁ DÍLNA BRNO

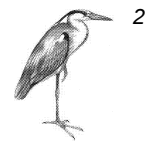
* Doc.Ing.Petr Kučera, Ph.D. Prokofjevova 2, 62300 BRNO (® provozovna Ekologická Dílna Brno (+420603138814
M Banka 7276640297/0100 J IČ:10544186 L DIČ:CZ5607192503 ? e-mail: kucera@ekodilna.cz < <http://www.ekodilna.cz>

Obnova zámeckého parku v Lednici na Moravě

Koordinace obnovy parku se zájmy ochrany přírody

Lednice, 2001

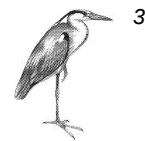

OBSAH

1. ÚVOD	4
2. INSTITUCIONALIZOVANÉ POŽADAVKY.....	6
Použité zkratky, vysvětlivky a komentář.....	7
3. ODBORNÉ POŽADAVKY	8
Použité zkratky, vysvětlivky a komentář.....	9
4. STŘETY POŽADAVKŮ	12
5. STRUKTURA BIOTOPŮ ZÁMECKÉHO PARKU.....	14
5.1. HISTORICKÁ A EKOLOGICKÁ VÝCHODISKA	14
5.2. VYMEZENÍ POJMŮ.....	15
5.3. PŘEHLED TYPŮ POTENCIÁLNÍ VEGETACE	16
5.3.1. ALNI GLUTINOSAE-SALICETA INF.....	16
5.3.2. ULMI-FRAXINETA POPULI INF.	17
5.3.3. ULMI-FRAXINETA CARPINI INF.....	18
5.3.4. QUERCI ROBORIS-FRAXINETA INF.....	19
5.3.5. LIGUSTRI-QUERCETA	20
5.3.6. LIGUSTRI-QUERCETA ARENOSA.....	21
5.3.7. STRUKTURA BIOTOPŮ.....	22
6. REGULACE A LIMITY PRO OBNOVU VEGETAČNÍCH PRVKŮ	23
7. ZÁVĚR.....	25
8. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY.....	26

A. SEZNAM TABULEK A PŘÍLOH:

Tabulka č.1:	Institucionalizované požadavky na využití parku
Tabulka č.2:	Odborné požadavky na využití parku
Tabulka č.3:	Zastoupení druhů „bílých ryby“ v Zámeckém rybníku
Tabulka č.4:	Vysazená a lovená rybí osádka Zámeckého rybníka
Tabulka č.5:	Střety požadavků v Zámeckém parku v Lednici
Tabulky č.6-11:	Charakteristické taxony potenciálních typů vegetace
Tabulka č.12:	Plošná bilance biotopů v Zámeckém parku
Tabulka č.13:	Regulace a limity pro obnovu vegetačních prvků
Tabulka č.14:	Odmřelé a odumírající stromy (chráněné jako biotop)
Příloha č.1:	Přehled avifauny Zámeckého parku v Lednici - zvláště chráněné druhy třídy AVES podle vyhl.č.395/1992 Sb. (1 strany tabulek)
Příloha č.2:	Přehled ostatních složek zoocenóz I. – zvláště chráněné druhy podle vyhl.č.395/1992 Sb. (mimo třídy Aves) – 1 strana tabulek
Příloha č.3:	Přehled ostatních složek zoocenóz II. – významné druhy modelových skupin Coleoptera a Formicidae (3 strany tabulek)
Příloha č.4:	Přehled zjištěných taxonů vyšších rostlin v lučních porostech (12 stran tabulek)

- Příloha č.5: Plán péče NPR Lednické rybníky pro období 2000-2010
Příloha č.6: Úmluva o mokřadech, majících mezinárodní význam jako biotopy vodního ptactva (Ramsarská úmluva)
Příloha č.7: Nařízení č.2/2002 OkÚ Břeclav o zřízení „Přírodního parku NIVA DYJE“
- Výkres č.1:** Struktura biotopů a potenciální typy vegetace (měř.1:5000)
Výkres č.2: Regulační podmínky pro obnovu a využití vegetačních prvků (měř.1:5000)

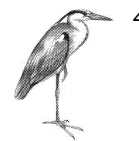
B. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOKUMENTACE:

Název akce:	Obnova zámeckého parku v Lednici na Moravě - část B: Koordinace obnovy parku se zájmy ochrany přírody; regulace a limity pro využití parku a obnovu vegetačních prvků
Kraj:	Jihomoravský
Obec:	Lednice
Katastrální území:	Lednice na Moravě
Objednatel:	Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, zahradnická fakulta v Lednici
Zhotovitel:	ing. Petr Kučera - Ekologická Dílna Brno Prokofjevova 2, 623 00 Brno, www.ekodilna.cz
Odborná spolupráce:	Ing. Katarína Pavlačková RNDr.Petr Macháček, CSc.
Autor fotografií:	RNDr.Petr Macháček, CSc.
Oprávnění ke zpracování dokumentace:	MŽP ČR č.j. 21463/3047/OPVŽP/00
Autorizace České komory architektů:	ČKA 01723: autorizovaný urbanista, autorizovaný architekt pro zahradní a krajinářskou tvorbu, autorizovaný projektant územních systémů ekologické stability
Stupeň dokumentace:	studie

C. ANOTACE:

Předložená zpráva shrnuje nejvýznamnější zveřejněné státní zájmy v lokalitě Zámeckého parku v Lednici a konfrontuje je se zájmy ostatních uživatelů území. Na základě posouzení vyjádřených zájmů navrhuje určité priority při jejich uspokojování. V grafické části jsou lokalizovány regulace a limity pro obnovu vegetačních prvků:

- q redukce porostní etáže keřů
- q nerušící přítomnost porostů rákosin
- q obnovení hydrického režimu biotopů, významných pro druhové bohatství bylinné etáže parku
- q ochranu odumírajících a odumřelých dřevin jako biotopu významných složek zoocenóz
- q doporučuje kompromisní řešení ve sporné otázce rybní obsádky Zámeckého a Růžového rybníka

1. ÚVOD

Na počátku vzniku mimořádné evropské památky zahradního umění stojí zvláštní a ojedinělé přírodní podmínky nivy řeky Dyje. Vždy byly citlivě vnímány člověkem – a později postupně kultivovány na vysoce produktivní a výnosnou krajinu. Harmonizace mezi přírodními faktory a hospodářskou činností se postupně stávala evropským unikátem. Už na počátku 20. století se o harmonické kulturní krajině Lednicko-valtického areálu uvažovalo jako o zahradě Evropy.

V různých vývojových fázích byl tento fenomén odlišně hodnocen a rozvíjen – renesance krajinu pochopila, baroko vystavělo základní pilíře její struktury a fungování; některá doba akcentovala romantické rysy bukolické krajiny, jiná hledala myšlenkové zdroje v historizujícím eklekticismu nebo purismu. Skutečnost, že se tato krajina stala vyhledávaným útočištěm mnoho vzácných druhů zvířat, ptáků a hmyzu však lépe než co jiné dokumentuje úspěch lidského ducha a šťastnou ruku tvůrců. V neposlední řadě však ukazuje i ohleduplnost a kulturní vztah obyvatel k tomuto neobyčejnému kraji.

Všeobecný konsensus mezi různými uživateli Zámeckého parku v Lednici, mezi různými správci státního majetku a představiteli veřejné správy je třeba považovat za základní podmínku další existence parku jako mezinárodně významné památky zahradního umění a současně biosféricky významného biotopu. Barokní krajinářský koncept učinil podstatou krajinného obrazu život jeho obyvatel – střídání ročních období a rytmus práce s nimi spojené; plynutí řeky Dyje a dynamika jejich kulminačních stavů, příchod a odchod, získávání a ztráta – to byly základní ekologické, prostorové i časové rámce, nichž byl Lednicko - valtický areál koncipován a do nichž se promítal i život jeho obyvatel.

Ochrana přírody je založena na existenci unikátních biotopů, které umožňují trvalou existenci vzácného biofondu krajiny. Řada těchto biotopů vznikla jednorázovým zásahem (např. vodohospodářské úpravy nivy), jejich vývoj je však podmíněn soustavnou lidskou činností (pěstební péčí a zahradním uměním). Dnešním pohledem speciální ochrany přírody je přírodovědná a ekologická kvalita zámeckého parku formována těmito fenomény:

1.1. existence vzácných biotopů submersní a natantní makrovegetace, vázaných na vodní hladinu a na přechodové litorály mezi rybníkem a okolním krajinou:

- q přehled o druhovém bohatství avifauny obsahuje Příloha č.1 Podkladem pro zpracování přílohy je pracovní sdělení Dr.Petra Macháčka, CSc. (Macháček, P., rukopis, 2001) a jeho monografie „Státní přírodní rezervace Lednické rybníky“(Macháček, P., AOPAK Brno, 1986, rezervační kniha NPR LR)
- q rozmanitost ostatních složek zoocenóz dokumentuje Příloha č.2. Podkladem pro zpracování přílohy je odborná zpráva Dr.P. Macháčka, CSc. (Macháček, P., rukopis, 2001), dále sdělení J. Kalába: „NPR Lednické rybníky - přehled druhů hmyzu chráněných zákonem a uvedených v Červené knize“ (Kaláb, J., Brno, 1997, rezervační kniha NPR LR, AOPAK Brno) a sdělení P. Bezděčka: „Inventarizační průzkum mravenců SPR Lednické rybníky“ (Bezděčka, P., závěrečná zpráva, Mariánské údolí, 1986, rezervační kniha NPR LR, AOPAK Brno)
- q seznam zjištěných taxonů vyšších rostlin v lučních porostech uvádí Příloha č.3. Podkladem pro zpracování přílohy je inventarizační průzkum J.Danihelky „Bylinná vegetace zámeckého parku v Lednici“ (Danihelka, J., Mikulov, 1998, rezervační kniha NPR LR)
- q dendrologickou kvalitu parkových dřevin popisují jiné části dokumentace; dále „DENDROLOGICKÉ VYHODNOCENÍ ZÁMECKÉHO PARKU V LEDNICI NA MORAVĚ“ (Pejchal, M. a kol., MZLU, Lednice, 1996)

1.2. plochý reliéf výrazné sníženiny; je budovaná neogenními a kvartérními sedimenty, v omezeném rozsahu také pliocenními štěrky a písky (zejména hrůdy). Zámecký park svým okrajem navazuje na asi 300 m širokou průlomovou depresí údolí Včelínku (její svahy i dno jsou tvořeny miocenními sedimenty).

1.3. Zámecký rybník se od ostatních částí národní přírodní rezervace (Nesyt, Hlohovecký, Prostřední, Mlýnský rybník) výrazně liší. Je poměrně mělký, velmi členitý a jeho povodí má rozdílné charakteristiky průtoků, kulminací i chemismu vody. Více než u výše uvedených rybníků se u něj uplatňují krajinářské hodnoty, estetická hlediska a historická hodnota (seznam světových památek UNESCO). Chemismus Zámeckého rybníka je odlišný od ostatních čtyř rybníků, má jiný zdroj vody, která nemá zvýšený obsah rozpuštěných solí. Trofická úroveň je spíše mírně pod hranicí ostatních rybníků a spadá do střední eutrofie. Chemismus vody i její jiný původ se promítá i do rozdílu v druhovém složení zooplanktonu, z nichž nutno uvést zejména nepřítomnost *Brachionus variabilis* (v ostatních rybnících je pravidelně významnou součástí zooplanktonu) a naopak výskyt *Ceriodaphnia pulchella*, *Daphnia ambigua*, *Daphnia cucullata*, *Disparalona rostrata* a *Leptodora kindtii*, které nebyly v ostatních rybnících vůbec zjištěny. Část těchto druhů má zřejmě původ v Novomlýnských nádržích. Z hlediska hnízdění ptactva je nejvýznamnější smíšená kolonie kvakoše nočního (*Nycticorax nycticorax*: asi 250 párů) a volavky popelavé (*Ardea cinerea*: asi 200 párů).

1.4. 40 % kriticky ohrožených druhů ptáků ČR (vyskytujících se v NPR), je vázáno svým hnízděním na biotopy rybníků (viz. tab.č.1)

Cílem této části dokumentace je posoudit požadavky ochrany přírody v kontextu s principy památkové péče i s požadavky ostatních uživatelů parku – počínaje hospodářským využitím vodních ploch rybníků (Zámeckého a Růžového), přes požadavky na rekreaci a cestovní ruch až po oprávněné požadavky obyvatel obce Lednice na normální a klidný život.

Foto1: Kvakoš noční - *Nycticorax nycticorax*

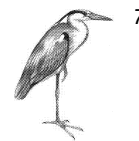

2. INSTITUCIONALIZOVANÉ POŽADAVKY

Uvedená tabulka shrnuje zveřejněné požadavky orgánů státní správy (tj. nejvýznamnější státní zájmy) v lokalitě Zámeckého parku v Lednici. Všechny uvedené požadavky jsou vyvozeny ze správních úkonů různé právní síly od obecně závazných právních norem až po lokální rozhodnutí orgánů, činných v příslušném úseku státní správy.

Tab.č.1: Institucionalizované požadavky

ORGÁN	DOKUMENT	VĚC	LOKALIZACE
ochrana přírody	Plán péče NPR LR	vytváření stanovišť vodního ptactva	Zámecký park
ochrana přírody	Plán péče NPR LR	vytváření stanovišť rostlinných druhů obnaženého dna	Zámecký r.
ochrana přírody	Plán péče NPR LR	obnova vegetačních prvků	Zámecký park
ochrana přírody	Plán péče NPR LR	obnova narušené krajiny – šíření rudérálních neofytů	Zámecký park a okolí
ochrana přírody	Plán péče NPR LR	ochrana biodiverzity a druhového bohatství	Zámecký park a okolí
vodní hospodářství	Manipulační řád Zámeckého r.	udržovat rybářské hospodaření v I. extenzivní kategorii bez hnojení, přikrmování a léčení ryb	Zámecký r.
vodní hospodářství	Manipulační řád Růžového r.	udržovat rybářské hospodaření ve II. kategorii (polointenzifikační) – hnojení, krmení, léčení ryb podle výjimky	Růžový r.
ochrana přírody	Plán péče NPR LR	zákaz přikrmování rybí osádky v souladu s MŘ	Zámecký r., Růžový r.
vodní hospodářství	rozhodnutí o povolení výjimky	povolení přikrmování rybí osádky	Růžový r.
AOPK	Ramsar site RS4	ochrana biofondu stojatých vod	??? hranice ???
nájemce rybníka	manipulační řád	ochrana kvality vody před eutrofizací: zvýšení osádky ryb	Zámecký r., Růžový r.
ochrana přírody	Plán péče NPR LR	ochrana potravních zdrojů pro ptactvo (mezobenthosu) před vyžíráním: snížení rybí osádky	Zámecký r., Růžový r.
ochrana přírody	Plán péče NPR LR	porosty 702B7, 702B8, 702B12 zařadit do lesů ZU; jejich výchovu a obnovu podřídit rekreaci a estetickým požadavkům na park	Zámecký park a okolí
ochrana přírody	Plán péče NPR LR	ochrana vegetace obnaženého dna: letněním rybníku, odbahněním, zimováním	Zámecký r., Růžový r.
památková péče	Památkový záměr ZP L	letnění rybníku vyloučeno vzhledem k estetické funkci a kompozičním principům; odbahnění plánováno	Zámecký r., Růžový r.
ochrana přírody	Plán péče NPR LR	pro ochranu potravních zdrojů pro ptactvo: omezit rybí násadu, doložit množství ryb, pronikajících samovolně do Zámeckého r. nátokovým objektem	Zámecký r.
ochrana přírody	Plán péče NPR LR	podporovat predáční tlak dravých ryb (candát ob.) na plevelné druhy ryb, které vyžírají střední benthos a konkurují chráněným ptákům	Zámecký r.
ochrana přírody	Plán péče NPR LR	ponechat odumřelé stromy, stromy s dutinami, napadené houbami (biotop chráněných druhů: 4 sp. ptáků, 5 sp. hmyzu, netopýři)	Zámecký park, výkres č.2

ORGÁN	DOKUMENT	VĚC	LOKALIZACE
ochrana přírody, obecní úřad	Plán péče NPR LR, ÚPN	vybudovat naučnou stezku NPR LR	část parku?
ochrana přírody	Nařízení č.2/2002	vyhlášení a ochrana krajinného rázu v PP Niva Dyje: ochrana porostů dřevin a solitérů, zbytků tůní a lužních luk; chráněných druhů rostlin i živočichů	Zámecký park a širší okolí
památková péče	vyhl.484/1992 Sb.	vyhlášení krajinného celku za památkovou zónu: ochrana krajinného obrazu	Lednicko-valtický areál
ochrana vodních zdrojů	CHOPAV	vyhlášení chráněné oblasti přirozené akumulace vod „Kvartér řeky Moravy“	jihovýchodní okraj parku
ochrana vodních zdrojů	PHO II.stupně	ochrana vodních zdrojů a studní fy Fruta	od Maurské vod., vč.Růžového r.

Použité zkratky, vysvětlivky a komentář

NPR LR – národní přírodní rezervace Lednické rybníky, výnos MŠVU č.49.004/52 ze dne 9.1.1953, §28 zák.č.144/1992 Sb. a příl.V. vyhl. 395/1992 Sb. Hranice NPR LR viz. Příloha č.4.

PP – přírodní park podle §12, odst.3 a §77, odst.3 zák.č.114/1992 Sb. Pouze se souhlasem orgánu ochrany přírody lze zničit, poškodit, snížit, změnit nebo rušit stav krajinného rázu území (§12, zák.č.114/1992 Sb.), zejména povolovat a umisťovat stavby, těžit nerosty, pořádat sportovní, motoristické, rekreační a jiné hromadné akce.... vjíždět a setrvávat motorovými vozidly Viz. Příloha č.7

AOPK – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (odborný, expertní, metodický a poradní instituce státní správy v ochraně přírody)

Ramsar site RS4 – zapsaný mokřad mezinárodního významu podle Úmluvy o mokřadech majících mezinárodní význam podle 396/1990 Sb. Smluvní strana přijímá odpovědnost za zachování, správu a rozumné využívání stěhovavého vodního ptactva (které překračuje státní hranice) a o péči o něj, zejména zvyšováním jeho stavu. Viz. Příloha č.6.

MŘ - Manipulační řád Zámeckého r., Růžového r. – rozhodnutí referátu ŽP OkÚ Břeclav Č.j.vod.2256/01-231.2/Go ze dne 30.10.2001

Plán péče NPR LR – dokument orgánu ochrany přírody podle §38 zák.č.114/1992 Sb. na období 2000-2010 (viz. Příloha č.5)

Památkový záměr - dokument orgánu památkové péče podle zák.č. 20/1987 Sb.

Ochrana přírody - orgánem ochrany přírody podle zák.č.114/1992 Sb. v lokalitě Zámecký park je Referát životního prostředí Okresního úřadu v Břeclavi, v lokalitě NPR Lednické rybníky pak Ministerstvo životního prostředí ČR (kácení dřevin!).

ÚPN – schválený územní plán obce Lednice ve znění ZMĚNY č.1, září 1997

VYHL.č.484/1992 Sb. – Ministerstvo kultury ČR podle §6 zák.č.20/1987 Sb. vyhlásilo krajinný celek Lednicko-valtického areálu za památkovou zónu. Předmětem ochrany jsou historické objekty v krajině, krajina jako celek, terénní útvary a krajinný obraz území. Při terénních úpravách, budování technické infrastruktury, při nové výstavbě a výsadbách dřevin musí být brán zřetel na charakter, prostorové uspořádání a měřítko jednotlivých nemovitostí, sídel a krajiny v zóně.

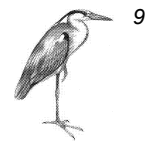
3. ODBORNÉ POŽADAVKY

Na základě rešerše vydaných odborných zpráv a expertíz k Zámeckému parku v Lednici, na základě konzultací se specialisty různých profesí a podle výsledků vlastního terénního průzkumu jsou jednotlivé názory shrnuty do tabelárního přehledu.

Zvláštní dík patří Dr. Petru Macháčkovi, CSc., jehož dlouhodobé sledování změn složek zoocenóz ve vazbě na proměňující se podmínky v Zámeckém parku jsou nejvýznamnějším podkladem pro následující oddíl.

Tab.č.2: Odborné požadavky

OBOR	VĚC	LOKALIZACE
OP	Chránit polocizopasně rostliny: drozd cvrčala a brkoslav severní jsou zimními hosty parku a živí se zde plody ochmetu, případně jmelí	Zámecký park
OP	Chránit hnízdiště letněním nebo rozkolísáním průtoků: na obnažená dna je vázán výskyt bahňáků (vodouš rudonohý, bekasina otavní), jiní z bahňáků (pisík obecný, vodouš kropenatý) se může vyskytnout i při plném rybníku (na břehu, na větvích a kmenech ve vodě a nad vodou)	Zámecký rybník
OP	Chránit RÁKOSINY: rákosník velký (žije a hnízdí téměř výhradně v rákosinách), potápka malá a potápka roháč potřebují rákosinu k hnízdění	Zámecký rybník
OP	Pozor při ODBAHNĚNÍ: ledňáček říční si vyhrabává hnízdní nory v kolmých stěnách - zde se vytvářejí trháním břehů ostrovů	ostrov
OP	Pozor při ŘEZU: čáp bílý potřebuje k založení hnízda zlom kmene nebo silné větve; volavky popelavé mají hnízda (asi 250) výhradně na vysokých dubech na ostrovech	břehové porosty
OP	Pozor při REDUKCI KEŘOVÉ ETÁŽE: tuhák obecný a pěnice vlašská vyžadují k hnízdění jednotlivé keře (pokud možno trnité - hloh, růže) v travnatém biotopu	ostrov, břehy Z.r.
OP	Pozor při REDUKCI BYLINNÉ A KEŘOVÉ ETÁŽE: slavík obecný hnízdí na zemi nebo nízko nad zemí v hustém keřovém, případně i bylinném (např. kopřivy) porostu; kachny (z chráněných zde zrzohlávka rudozobá a kopřivka obecná) hnízdí na zemi rovněž v hustém bylinném resp. keřovém podrostu	ostrov, břehy Z.r.
OP	Pozor při PĚSTEBNÍCH ZÁSAZÍCH: vzácný krasec (<i>Eurythrea quercus</i>) potřebuje osluněné mrtvé dřevo dubů bez kůry; zlatohlávek skvostný a roháč velký troude ve velkých dutinách a dutých kmenech; vzácné druhy: tesařík <i>Akimerus schaefferi</i> , mravenec <i>Liometopum microcephalum</i> ...	odumřelé solitérní stromy
OP	Pozor při ÚPRAVÁCH PRŮTOKŮ: Zámecká Dyje je jedna z našich nejvýznamnějších lokalit pro vodní měkkýše (pro některé druhy zřejmě mezinárodní význam)	nátokový objekt
OP	Ochrana potravních zdrojů pro ptáky: zabránit přemnožení karase stříbřitého vysazením dravých ryb	Zámecký rybník
OP	Ochrana potravních zdrojů pro ptáky: zabránit vyšší osádce kapra; mladé kategorie ryb nevadí: mají nízký vyžírací tlak a jsou potravou rybožravých ptáků (kormorán, volavka, kvakoš, potápky)	Zámecký rybník
OP	Ochrana potravních zdrojů pro ptáky: predace dravých ryb je vhodná alternativa vysokých obsádek kapra (ekonomicky výhodnější v případě úhynu násady kapra nebo úniku ryby přes česla)	Zámecký rybník
R	Ochrana potravních zdrojů pro ptáky: starší věkové kategorie ryb nekonkurují ptákům; svým vyžíráním čistí vodu	Zámecký rybník
R	Ochrana potravních zdrojů pro ptáky: přítomnosti malých plevných ryb nelze zabránit – pronikají česly v nátokovém objektu, jde o plůdek, protože kvůli zabahnění Z.r. se zde dospělci nemohou vytírat	Zámecký rybník
R	Složení osádky ryb je vyhovující (tab. č.3). zastoupení býložravých ryb je silné, plotice i perlín se přirozeně reprodukuje. Cejn i cejnek se do rybníka dostávají při napouštění	Zámecký r.

OBOR	VĚC	LOKALIZACE
	(dvouročci). Nižší zastoupení malých ryb (hořavka, slunka, střevlička) svědčí o predaci dravců nebo ptáků	
OP	Ochrana potravních zdrojů pro ptáky: kapři prorývají dno, vyžírají veškerý benthos, likvidují zde kořenující vodní rostliny, zvirují bahno a způsobují zákal vody; přísun organické hmoty ze spadaneho listí tím však není ovlivněn (urychlí se rozklad, ale živiny zůstávají ve vodě)	Zámecký rybník
R	Kyslíkový režim: nízká obsádka kaprů může vést k přemnožení vodní vegetace vč. vláknitých řas. V noci nebo při odumření (rozkladu) rostlin může dojít k radikálnímu poklesu obsahu O_2 a ohrožení ryb v pořadí: candát, štika, kapr. Nenasazovat iniciální obsádku ryb je nebezpečné!	Zámecký rybník
R	Rybí osádka [kg/ha]: kapr 460, dravé 50, ostatní splavené z Dyje 38; kapr je v pořádku, splavených ryb je nepřiměřeně mnoho. Redukuje je vysazovaný candát ob., aby nevyžíraly zooplankton. Kapr preferuje zoobenthos.	Zámecký rybník
R	Pravidelné zimování urychlí mineralizaci org.hmoty (spadané listí), sníží eutrofizaci, omezí výskyt drobných kaprovitých ryb, které vyžírají zoobenthos a konkurují ptákům	Zámecký rybník
R,OP	KORMORÁN: hnízdí občasné (r.2001=1pár, nocování až 800 ex.) může trusem poškozovat a spálit dřeviny. Loví rybí násadu; kontraproduktivní pokud jde o dravou rybu.	Zámecký rybník
OP	KVAKOŠ: nejvýznamnější je hnízdění 250 párů kvakošů nočních. Jsou to asi dvě třetiny párů hnízdících v celé ČR (nepřetržitě od roku 1932). Hnízda si staví od keřového patra (na bezech černých) přes menší stromy (vrba, lípa, jilm, jasan) až po nejstarší duby. Zasahovat do porostů ostrovů co nejméně-pouze za nepřítomnosti ptáků (září - únor)	Volavkový ostrov, Dlouhý ostrov
OP	VOLAVKA: kolonie smíšená s volavkami popelavými - druhá největší kolonie v ČR, několikrát zde hnízdil kormorán velký a ojediněle volavka stříbřitá. V rámci ČR unikátní lokalita	Volavkový o., Dlouhý o.
VH	Rybník silně zabahněn: objem 100000 m ³ bahna; retenční prostor 207826 m ³ má zanedbatelný význam pro protipovodňovou ochranu; střední hloubka rybníka=1,15 m	Zámecký r.
VH	Povolený odběr z toku Zámecké Dyje = 108 l/s, pro plnění 315 l/s; rybník však nemá žádný průtok; extrémní výpar z hladiny v létě	Zámecký r.
VH	Maurská vodárna je v havarijním stavu, pro tabulový jez není MŘ	Zámecký r.
VH	Výpustní objekt je v havarijním stavu, rybník zabahněn: 5500 m ³ ; retenční prostor 5708 m ³	Růžový r.
VH	Koryto v havarijním stavu	Černá Dyje
OP	Koryto v přirozeném vývojovém stadiu nivy	Černá Dyje
VH	Průtok 0,5 – 10,0 m ³ /s; kvůli splaveninám nepřekročí 5 m ³ /s	Zámec. Dyje

Použité zkratky, vysvětlivky a komentář

- OP – ochrana přírody, biologie a ekologie
 R – rybářství a hydrobiologie
 Z.r. – Zámecký rybník
 o. – ostrov
 VH – vodní hospodářství, ochrana vodních zdrojů a ochrana investic před povodněmi
 MŘ – manipulační řád

Průtok v Zámecké Dyji (Lednickém náhonu) je ovládán vzduším jezu Bulhary. Manipulační řád vodohospodářského uzlu Bulhary předpokládá, že v případě povodně bude průtok Zámeckým parkem zvýšen na 10 m³/s. Tato situace nastává při průtoku hlavním korytem Dyje od 10 – 150 m³/s. Od průtoku 420 m³/s v Dyji nastává v parku inundace, která bude nastupovat vzdouváním

Černé Dyje, Zámecké strouhy a Zámecké Dyje. Zahloubení Zámecké Dyje a konstrukce výpustí Zámeckého rybníka nedovolí, aby inundace postihla centrální část parku se břehy Zámeckého rybníka. Inundace přivede povodňovou vodu nejdříve na luční a travobylinná společenstva Hubertky (vzdouváním Zámecké strouhy). Asi 30 m od výpustí Růžového rybníka je vybudováno na Zámecké strouze hradítko, které chrání při vzdutí Černé Dyje Růžový rybník a jeho technické objekty před poškozením. Tyto fakta mají klíčový význam pro posouzení změn hydrických podmínek Zámeckého parku po realizaci vodohospodářských úprav v širším krajinném rámci (zejména po realizaci úprav koryta tvz. Nové Dyje za severní hranicí zámeckého parku).

Kvalita vody úzce souvisí s jejím průtokem a rybí osádkou, která volně driftuje do obou rybníků při jejich napouštění. Populační hustota „plevelných ryb“ představuje největší konkurenční tlak na potravní zdroje chráněných druhů ptáků. Vzorek tvz. „bílé ryby“ byl odebrán při výlovu Zámeckého rybníka dne 4.11.1999. Údaje jsou převzaty ze stanoviska Rybářství Hodonín ze dne 15.12.1999 (Lusk, S.,1999). Jsou však značně zkresleny skutečností, že vysoký podíl ryb této velikostní kategorie je neslovitelný a uniká při výlovu výpustným objektem. O vzrůstajícím nekontrolovatelném pronikání dospělých plevelných ryb svědčí jen nepřímé důkazy: narůstající populační hustota dravých ryb.

Tab.č.3: Zastoupení druhů „bílé ryby“ v Zámeckém r.

DRUH		[ks]	[g/1ks]
Plotice obecná	Rutilus rutilus	299	3,7
Perlín ostrobřichý	Scardinius erythrophthalmus	111	5,1
Slunka obecná	Leucaspis delineatus	7	-
Střevlička východní	Pseudorasbora parva	5	-
Cejnek malý	Blicca bjoerkna	21	42,9
Cejn velký	Abramis brama	35	92,60
Cejn siný	Abramis ballerus	3	60,00
Hořavka duhová	Rhodeus sericeus	15	-
Karas stříbřitý	Carassius auratus	6	191,60
Okoun říční	Perca fluviatilis	5	29,00
Candát obecný (roč.)	Stizostedion lucioperca	2	55,00

Příkladem devastace vodního prostředí NENASAZENÍM rybí osádky je podle názorů rybářů Růžový rybník – jeho osádka je tvořena pouze drobnými rybami, driftujícími ze Zámecké Dyje. Vzhledem k údajnému zarůstání vláknitými řadami a jejich rozkladu zde dochází k úhynu vodních živočichů pro nedostatek kyslíku (Kopečný, 1999; Spurný, 1999).

Běžná obsádka násady kapra na rybnících Jižní Moravy kolísá od 800-1000 ks/ha, u Zámeckého rybníka je doporučována nájemcem na úrovni 320 ks/ha s příkrmováním násady obilovinami. Stav, populační hustotu a druhovou diverzitu rybí osádky za takových podmínek ilustruje tab.č.4. Pro tento postup však musí být vydána výjimka z manipulačního řádu Zámeckého rybníka, protože ten je podle „Kategorizace rybníků“ zařazen do kategorie I. – extenzivní (bez hnojení, příkrmování a léčení ryb).

Tabulka č. 4 dokumentuje druhovou skladbu rybí osádky rovněž na základě výlovu Zámeckého rybníka. Údaje jsou převzaty se „Studie rybářského hospodaření v NPR Lednické rybníky“ (Faina, Příkryl, ENKI o.p.s. Třeboň, Vodňany 1998).

Tab.č.4: Vysazená a lovená rybí osádka Zámeckého rybníka

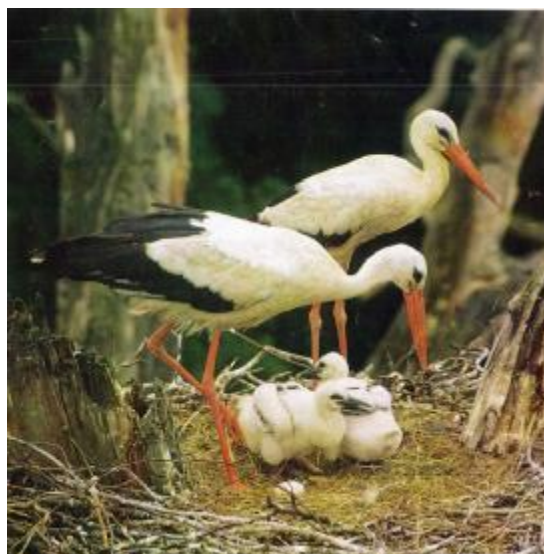
DRUH	VYSAZENO			LOVENO	
	[ks celkem]	[ks/ha]	[%]	[kg celkem]	[%]
kapr	8000,00	320,00	65,20	13500,00	85,71
štika ₁	250,00	10,00	2,04	160,00	1,02
candát _r	2000,00	80,00	16,30		
candát ₁	800,00	32,00	6,52		
candát ₂	600,00	24,00	4,89	550,00	3,49
sumec ₂	500,00	20,00	4,07		
sumec ₃	120,00	4,80	0,98	550,00	3,49
cejn				800,00	5,08
plotice				100,00	0,63
karas stříbřitý				40,00	0,25
lín				30,00	0,19
amur				16,00	0,10
tolstolobik				4,00	0,03
celkem	12270,00		100,00	15750,00	100,00

dravé ryby	[kg/ha]:	50,4	8,00
draftující ryby (regulované dravými)			6,29

POZNÁMKA: Obsádka kapra 8000 ks (těžší násady) představuje hmotnost cca 2 t násady.

K tabulce je třeba poznamenat, že výlov dravých ryb kolem 15 kg/ha (Zámecký rybník např. v r.1997) se projevuje výraznou redukcí plevelných rybek, splavovaných do rybníka nápusťným objektem ze Zámecké Dyje (Faina, Přikryl, ENVI s.r.o. Třeboň, Vodňany, 1997). Doporučená obsádka dravých ryb je kolem 30 kg/ha. Výlov 700 kg celkem je možno považovat za úspěch, přítomnost amura a tolstolobika v Zámeckém rybníce není příliš žádoucí při osádce max.150 kg obou býložravých ryb by bylo třeba snížit obsádku kapra až o čtyřnásobek jejich hmotnosti.

Foto 2: Čáp bílý – Ciconia ciconia

4. STŘETY POŽADAVKŮ

Tabulka č.5 vyjadřuje přehled všech popsanych požadavků s předpokládaným stanoviskem zástupců jednotlivých oborů:

OP	- ochrana přírody
PP	- péče o památku zahradního umění
R	- rekreace
VH	- vodní hospodářství, rybářství a rybníkářství (hospodářské využití)

Každý z uvedených oborů zastupuje skupinu zájmů. Formulovaný záměr ve sloupci „POŽADAVEK“ může tyto skupinové zájmy podporovat, může k nim být v indiferentním vztahu (tj. nijak se zastupovaných zájmů nedotýká), může je omezovat, komplikovat až zcela vyloučit. Stupeň vzájemného ovlivnění udává barevná škála:

Legenda k tab.č.5:

podporuje	neovlivňuje	omezuje	komplikuje	vylučuje

Tab.č.5: Střety požadavků v Zámeckém parku v Lednici

POŽADAVEK	OP	PP	R	VH
vytváření stanovišť vodního ptactva				
vytváření stanovišť obnaženého dna				
obnova vegetačních prvků břehů Zámeckého rybníka a parku				
zabránění šíření neofytů				
ochrana biodiverzity				
rybářské hospodaření v I. extenzivní kategorii-Zámecký r. (bez hnojení a krmení)				
rybářské hospodaření ve II.kategorii – Růžový r. (bez výjimek)				
zvýšení osádky ryb (kapr 320 ks/ha)–Zámecký r.(ochrana před deficitem O ₂)				
lesní porosty zařadit do lesů zvláštního určení				
letnění rybníku Zámeckého i Růžového (hnízdíště bahňáků)				
zimování rybníku Zámeckého i Růžového				
odbahnění rybníku Zámeckého i Růžového				
zvýšení osádky dravých ryb (výlov nad 50 kg/ha)				
omezit osádku kapra a karase stříbřitého				
omezit plevelné ryby draftující z Dyje				
nenasazovat iniciální obsádku kapra				
ponechat odumřelé stromy v parku (krasec, zlatohlávek, roháč, tesařík, mravenci)				
vybudovat naučnou stezku NPR i v parku				
ochrana krajinného rázu				
ochrana vodních zdrojů				
chránit ochmet a jmelí jako potravní zdroj ptáků				
chránit rákosiny (hnízdíště rákosníka, potápky)				
úprava břehů při odbahnění (hnízdíště ledňáčka)				
ochrana zlomů kmene, větví (hnízdíště čápa bílého)				
ochrana keřové etáže (hnízdíště kvakoše, volavek, tuhýka, pěnice)				
ochrana travino-bylinné etáže (hnízdíště slavíka, kachny)				
zvýšit průtok Zámeckým i Růžovým rybníkem (ochrana měkkýšů, kvalita vody)				
plašit kormorány				
umožnit povodňování lučních porostů Hubertky				

Z tabulky č.5 vyplývají následující závěry:

A) kategoricky nesouhlasná stanoviska se týkají rybí obsádky, resp. podílu kaprovitých ryb hospodářsky významných, dravé ryby a ryb plevelných (které do rybníků vnáší při napouštění říční voda). Na jedné straně zvýšení obsádky kapra může zlepšit kyslíkovou bilanci ve vodě (likvidace vláknitých řas), na druhé straně vyžírací tlak ryb snižuje druhovou diverzitu chráněných druhů ptáků.

Závěr: vzhledem ke statutu NPR je prioritou objektu v tomto střetu ochranu přírody. Iniciační rybí osádka by měla být vysazována.

B) s otázkou hospodářského využití rybníků souvisí i efektivita výrobních nákladů: cena obsádky, přikrmování, veterinární péče; tj. udržování extenzivní kategorie rybníků

Závěr: vzhledem k bodu A. udržovat oba rybníky v kategorii I – extenzivní (bez udělování výjimek) s vysazování rybí osádky podle manipulačního řádu (méně než 320 ks/ha násady kapra, více než 30 kg/ha dravé ryby při výlovu).

C) okrajovým problémem je otázka letnění (alespoň částečného). S ohledem na rekreační, estetické a historické nároky není tato technologie pro objekt vhodná. Zimování rybníků (alespoň občasné) je vhodné a nerušící, protože návštěvnost Zámeckého parku v zimním období je omezena jen na odborníky a poučenou veřejnost

Závěr: upustit od požadavků na letnění rybníků, zimovat v intervalu 2-3 roky

D) ponechávání odumřelých a odumírajících stromů v parku je spíše otázkou estetickou, která má vztah k rekreačnímu využívání objektu a může být zdrojem různého subjektivního vnímání. Z hlediska ekologického jde o prioritu.

Závěr: odumírající a odumřelé stromy chránit, staticky zabezpečit aby nevytvářely zdroj nebezpečí pro návštěvníky parku

E) ochrana rákosin je střetem mezi prostorovými nároky kompozičních prvků a prostorovými nároky chráněných druhů ptáků. Vzhledem k tomu, že rákosin je v jiných částí NPR dostatek a vzhledem k jedinečnosti a neopakovatelnosti památky zahradního umění, je prioritou v tomto středu ochrana kompozičního pole parku. Otázka je řešena lokálně – tj. v místě kde rákosiny nejsou součástí kompozičních prvků (průhled, pohled, nahléd, podhled, kontrast) mohou být ponechány. Rozsah rákosin v Zámeckém parku je v současné době minimální a nepředstavuje závažný střet.

Závěr: Lokality s navrhovaným rozsahem rákosin uvádí VÝKRES č.2.

F) ochrana keřové porostní etáže představuje střed mezi ochranou přírody a udržováním hmotných kompozičních prvků parku. Z důvodů, popsanych v bodě E je prioritou ochrana historické podstaty objektu. Otázka je řešena diferencovaně na jednotlivých lokalitách

Závěr: Lokality s navrhovanou minimální pokryvností keřové etáže uvádí VÝKRES č.2

G) ochrana bylinné etáže a travobylinných společenstev nepředstavuje žádný střet uvnitř parku, ale je odrazem změn v širším krajinném okolí Zámeckého parku – způsobené především zaklesnutí hladiny podzemní vody vlivem výstavby tzv. Nové Dyje. K obnově druhového bohatství může přispět návrat mírného povodňování vybraných částí parku. Jde o ty fragmenty, které mají přirozené předpoklady k návratu do lužního režimu nivy. Diferenciace území z tohoto hlediska je proto předmětem následující kapitoly. Jako základní diferenciální platforma je použita typologie biotopů ve skupinách typů geobiocény (Diferenciace krajiny v geobiocenologickém pojetí; Zlatník in Buček, Lacina, 1999).

Závěr: podle struktury biotopů (viz. VÝKRES č.1) obnovit povodňování části Zámeckého parku např. instalací vakového jezu na Černé Dyji před Janohradem (viz. další kapitoly)

H) Zvýšení průtoku Zámeckým rybníkem a Zámeckou Dyjí podobně jako pod G nepředstavuje střet uživatelů uvnitř parku, ale dopad širších krajinných souvislostí do objektu. Zvýšení průtoku by zlepšilo kvalitu vody a obohatilo rybí osádku o druhy, považované za plevelné. Jejich regulaci musí zajistit dravá násada a tyto ryby mohou vyžíráním tlakem konkurovat na potravních zdrojích nerybožravých ptáků (především na zooplanktonu a zoobenthosu).

Závěr: na jezu Bulhary zvýšit průtok v Zámecké Dyji na min.5 m³/s, osadit nápuštní objekty Zámeckého a Růžového rybníka česly pro zabránění průniku větších hmotnostních kategorií bílé ryby

5. STRUKTURA BIOTOPŮ ZÁMECKÉHO PARKU

5.1. HISTORICKÁ A EKOLOGICKÁ VÝCHODISKA

Zámecký park v Lednici vznikl v inundačním území Dyje na biotopech, formovaných primárním vlivem záplav. Vznik formální části zahrady umožnila existence nízké říční terasy (sedm schodů, podle Praemera, 1676), ale ani ta nezabránila zaplavování parkových úprav. Proto byly později nejnákladnější části pravidelných parkových úprav přesunuty do polohy vyšší říční terasy před jižní portály zámeckého komplexu (Michelliho parter po roce 1882).

Rozšiřování zámecké zahrady – a také snaha o její ochranu před záplavami – vedly k úpravám koryta Dyje. Proměna formální zahrady v přírodní krajinářský park vedla k překročení břehu Dyje (Minaret byl vystavěn v letech 1797-1802) a rozsáhlým úpravám jejího koryta. Byl vybudován systém kanálů a nádrží rozvádějících zátopové vlny řeky Dyje do soustavy záchytných a zasakovacích příkopů v lesích tak, aby byly minimalizovány škody na okolních pozemcích (autorem úprav je patrně Izidor Canevale). Tyto vodohospodářské úpravy ale ještě neměly charakter ireverzibilních změn, jako pozdější těžké terénní úpravy: Bernard Petri od roku 1805 do roku 1808 nechal vyhloubit zámecký rybník a ze zeminy navršil ostrovy, jejichž počet se časem měnil (v současné době 15). „Stará“ Dyje nejdříve protékala Zámeckým rybníkem, později kolem r.1811 (po Petriho odchodu) bylo její koryto přeloženo severně jako tzv. Černá Dyje. Zámecký rybník se stal levobřežním bočním rybníkem Zámecké Dyje (Lednický náhon), odkud je dnes napouštěn. To ale nepříznivě omezuje průtok vody Zámeckým rybníkem.

Petriho úpravy byly inspirovány přítomností hrúd v aluviu Dyje – v podstatě se navršením ostrovů pokusil rozsah hrúd zvýšit. Hrúdy ovšem představují ostrovy písčitého kambizemí v „moři“ glejové fluvizemě. Petri navršil fluvizemě na ostrovy; skutečné hrúdy tak vytvořit nemohl. Naštěstí tyto velkorysé terénní úpravy byly prováděny s velkým porozuměním hydrickému režimu řeky. Takže ještě v 70. letech 20. stol. byly louky na Hubertce alespoň jednou ročně zaplavovány (Hřiba in Danihelka, 1998). Až úpravy koryta tzv. Nové Dyje definitivně zničily jedinečný botanický a dendrologický fenomén zámeckého parku, formovaný občasnou záplavou.

Biosferický (planetární) význam lokality nastoluje otázku, zda promyšlený systém povodňování Zámeckého parku v Lednici může přispět k reverzi ekologických podmínek Dyjské nivy. Pro geobotanické vysvětlení těchto požadavků je zpracován rozbor potenciálních typů vegetace.

5.2. VYMEZENÍ POJMŮ

Potenciální vegetace (Tüxen in Moravec, 1994, str. 314) představuje takový stav vegetačních formací, který by se vytvořil po ukončení veškeré činnosti člověka. Tato konstrukce respektuje nevratné změny prostředí, vyvolané člověkem – v případě zámeckého parku v Lednici především existenci rybníků a ostrovů. Tento postup považuji za správný: lidské vlivy výrazně zvýšili biologickou rozmanitost biotopu – zlepšily podmínky pro hnízdění ptáků, zvýšily potravní nabídku nejen pro avifaunu i pro mnoho taxonů z třídy hmyzu, mlžů, obojživelníků, plazů, ryb i savců (viz. Přílohy č.1, 2, 3, 4). Tento přístup volí i geobiocenologická typizace (Buček a Lacina, 1999, str.10) při definování přírodních (potenciálních) geobiocenóz.

Typologii potenciální vegetace nelze zaměňovat s **přírodní vegetací** (Moravec, 1994) – ta představuje abstrakci, založenou na naprostém ignorování vlivů člověka na flóru.

Jako **přírozená vegetace** (Mikyška in Moravec, 1994, str. 311) jsou pak většinou označována společenstva, vzniklá spontánně přírodními procesy na stanovištích, která se vyvíjí bez přímých zásahů člověka. Vznikají zpravidla v lidském sousedství, paralelně s jeho hospodářskou činností; určitou míru nepřímého vlivu zde nelze nikdy vyloučit.

Všechny uvedené formace představují rekonstrukční jednotky (Moravec, 1994, str. 311), založené na mapování zbytků přírozené nebo přírodní vegetace a následnou extrapolací na místa podobných fyziognomických jednotek s definovanými stanovištními činiteli.

Jistou paralelu k potenciální vegetaci představují jednotky „přírozené vegetace odpovídající stavu prostředí“ (Neuhäusl in Moravec, 1994, str. 315). Jde o stabilizovaná rostlinná společenstva na nejvyšším stupni vývoje, která mohou na daném stanovišti existovat za současného ovlivnění prostředí člověkem. Jde o určitý derivát potenciální vegetace počítající se stabilní intenzitou antropického tlaku.

Klasifikace vegetačních jednotek, použitá pro hodnocení potenciálních typů vegetace Zámeckého parku v Lednici, vychází z metod biogeografické diferenciaci krajiny v geobiocenologickém pojetí (Buček, Lacina, 1999) a vychází z aplikace teorie typů geobiocénu (Zlatník, 1976).

Přehled potenciálních typů vegetace vznikl na základě rozboru rámců trvalých ekologických podmínek ve VÝKRES č.1 STRUKTURA BIOTOPŮ ZÁMECKÉHO PARKU. Prostorové vyjádření vegetačních jednotek vzniklo kompilačním mapováním (Moravec, 1994, str.319) na základě rozboru:

- q hlavních půdních jednotek z bonitovaných půdně-ekologických jednotek BPEJ – digitální zákres, podklad pro: „Urbanistická studie Lednicko-valtického areálu“, Kučera a kol., 2000
- q souborů lesních typů ÚHÚL
- q „Bylinná vegetace zámeckého parku v Lednici“ – inventarizační průzkum s náměty na připravovaný plán péče, Danihelka, 1998
- q rozbor výškových stupňů a sklonitostních poměrů – digitální zákres, podklad pro: „Urbanistická studie Lednicko-valtického areálu“, Kučera a kol., 2000
- q mapy č.1.4.4. „Geobotanická rajonizace Lednicko-valtického areálu“ – digitální zákres, Salašová 2000 in „Urbanistická studie Lednicko-valtického areálu“

Přehled dominantních druhů v porostních etážích E1-E3 (H) obsahují příslušné sloupce tabulky u každého typu ekosystémů. Typy ekosystémů jsou vyjadřovány skupinou typů geobiocénu (Zlatník in Buček a Lacina, 1999). Tabulka rovněž uvádí taxony, charakterizující přechod

(ekoton) k jinému typu společenstva, nebo přechody vznikající gradací antropického ovlivnění. Druh a intenzita antropického tlaku přitom zpravidla přímo závisí na charakteru trvalých ekologických podmínek a ekologickém potenciálu biotopu.

Použité zkratky:

E_3 – stromové patro (Moravec, 1994) nebo **H** (Šimek, 2001); E_2 – keřové patro = $\frac{1}{3}$ H; E_1 – bylinné patro

1BC-C (3)4 - geobiocenologická formule (Buček a Lacina, 1999)

BC-C - výskyt obou řad/meziřad je obecný

(3)4 - výskyt řady mimo závorku výrazně převažující, výskyt řady v závorce možný, ale méně častý

České názvy druhů obsahuje Příl.č.4

5.3. PŘEHLED TYPŮ POTENCIÁLNÍ VEGETACE

5.3.1. ALNI GLUTINOSAE-SALICETA INF.

olšové vrbiný nižšího stupně, AIS inf., 1BC5b

Terénní deprese v nivě Dyje v nejteplejší části území (klimatická oblast T 4), nadmořská výška do 200 m n.m. Trvale zamokřené sníženiny, zazemňující se staré odříznuté meandry (poříční jezera). Voda stagnuje, glejový horizont: glejový horizont: 50 až 0 cm (zbažiné až k povrchu).

Typické a organozemní gleje, po většinu roku zbahnělé až k povrchu. Hladina podzemní vody neklesá pod 50 cm – k vysychání svrchních vrstev půdního profilu dochází jen výjimečně. Výskyt v zámeckém parku je vázán na tok Černé a Zámecké Dyje – rozsah STG od osy toku je zakreslen jen schematicky; vyjadřuje předpokládanou oblast vysoké hladiny podzemní vody ve vazbě na tok.

Nedostatek půdního vzduchu vyvolává intenzivní redukční procesy, oxidační horizont chybí. V přirozených podmínkách záplavy mohou trvat 30–60 dní v roce.

Tab.č.6: Charakteristické taxony olšových vrbin

POROSTNÍ ETÁŽ	CHARAKTERISTICKÉ DRUHY
E_3 – H	Salix alba, Alnus glutinosa, Fraxinus excelsior, Fraxinus angustifolia
E_2 – $\frac{1}{3}$ H	
E_1	Carex acutiformis, Carex riparia, Carex gracilis, Phalaris arundinacea, Iris pseudacorus, Polygonum hydropiper, Leucojum aestivum, Euphorbia palustris, Euphorbia lucida

VLIVY	CHARAKTERISTICKÉ DRUHY
ekotonu	Nymphaea alba, Nuphar lutea, Hottonia palustris, Butomus umbellatus, Alisma plantago-aquatica
antropogenní	Salix alba (hlavatá forma), Phragmites australis, Salix cinerea
gradient výškový	ve 2.VS (AIS sup.) chybí Fraxinus angustifolia, Leucojum aestivum, častěji Salix fragilis než S.alba

Význam: ekotonová společenstva s mimořádně vysokým druhovým bohatstvím flóry i fauny a vysokým stupněm ekologické stability. Zpravidla terénní deprese v bezodtokovém reliéfu.

Ohrožení: nevhodná úprava vodního režimu doprovázená zaklesnutím hladiny podzemní vody.

Výskyt: v Zámeckém parku v Lednici ojedinělé fragmenty v mělkých bezodtokových depresích, zbytky dnes zazemňujících se meandrů Dyje.

5.3.2. ULMI-FRAXINETA POPULI INF.

topolojilmové jasaniny n.st., Ufrp inf., 1C4/5a

Široká údolní niva Dyje v nejteplejší části území (klimatická oblast T 4) do nadmořských výšek 200 m n.m. Písčité náplavy, agregáčnící valy, mladé a málo vyvinuté půdy, zrnitostně lehčí; dobře provzdušněné, minerálně velmi dobře zásobené (fluvizemě arenické až psefické).

Periodicky zaplavované nivy s vyšší hladinou podzemní vody – glejový horizont v hloubce 100 až 150 cm je formován pod přímým vlivem průtoků v Dyji. V přirozených podmínkách mohou trvat záplavy 7-14 dní v roce.

Tab.č.7: Charakteristické taxony topolojilmových jasinin

POROSTNÍ ETÁŽ	CHARAKTERISTICKÉ DRUHY
E ₃ – H	Populus alba, Populus nigra, Populus canescens, Fraxinus angustifolia, Fraxinus excelsior, Ulmus laevis, Ulmus minor, Quercus robur, ojediněle: Alnus glutinosa, Salix alba
E ₂ - ¹ / ₃ H	Sambucus nigra
E ₁	Ficaria bulbifera, Lamium maculatum, Veronica hederifolia, Adoxa moschatelina, Urtica dioica, Aegopodium podagraria, Glechoma hederacea, Alliaria petiolata, Chaerophyllum bulbosum, Festuca gigantea, Phalaris arundinacea

VLIVY	CHARAKTERISTICKÉ DRUHY
antropogenní	kříženci topolů, Acer negundo; invazní neofyty: r.Impatiens, r.Aster
gradient výškový	ve 2.VS (Ufrp sup.) chybí Fraxinus angustifolia
gradient trofický	v chudších meziřadách (QFr inf.=1BC/C4/5) těžší glejové fluvizemě + mokřadní druhy
gradient hydrický	v sušších meziřadách (Ufrc inf.=1BC/C3/4) hladina podzemní vody pod 150 cm + hájové mezofyty

Význam: protáhlé segmenty území podél vodních toků. Jejich plošný rozsah je závislý na geomorfologických podmínkách a prostorové křivosti údolní nivy. V současné době jsou často využívány jako skladebné části územního systému ekologické stability krajiny (biokoridory regionálního i nadregionálního významu) pro značnou ekologickou stabilitu a schopnost eliminace výkyvů populačních hustot při působení nepříznivých faktorů.

Ohrožení: vodohospodářské a technické úpravy břehů (ochranné hráze), které narušují fluvialní procesy. Degradaci vyvolává pěstování euroamerických topolů s častým výskytem ruderalních neofytů v podrostu.

Výskyt: plochy zámeckého parku bezprostředně ovlivněné proudícím tokem Zámecké a Černé Dyje, který vyvolává nežádoucí nitrifikaci stanovišť s následným šířením agresivních neofytů. Pro vývoj a údržbu parkových úprav značně problematická (i když přirozená) tendence!

5.3.3. ULMI-FRAXINETA CARPINI INF.

habrojilmové jasaniny n.st., Ufrc inf., 1BC-C (3)4

Biotope zaujímají nejsušší části ploché údolní nivy mimo dosah pravidelných záplav do 200 m n.m. Jsou zaplavovány jen při extrémních průtocích a na relativně krátkou dobu. V Dyjské nivě obsazují i zvláštní geomorfologické a pedologické útvary, tzv.hrúdy – ostrovy méně živných arenických kambizemí nebo rankerů. Společenstva tohoto typu jsou rovněž jsou přítomna na rozplavených nižších šterkopískových fluviálních terasách. Podmínkou výskytu je neutrální (max. mírně kyselá) půdní reakce a dobré minerální zásobení půdy (trofická řada C, nebo meziřada BC).

Hladina podzemní vody je v přirozených podmínkách pod 150 cm a hlouběji. Kapilární zdvih v mulové formě humusu zvyšuje množství přístupné vody pro rostliny.

Tab.č.8: Charakteristické taxony habrojilmových jaseňin

POROSTNÍ ETÁŽ	CHARAKTERISTICKÉ DRUHY
E ₃ – H	Quercus robur, Fraxinus angustifolia, Fraxinus excelsior, Populus alba, Populus nigra, Populus canescens, Ulmus laevis, Ulmus minor, Tilia cordata, Acer campestre, Carpinus betulus, Padus avium; méně často: Tilia platyphyllos
E ₂ - ¹ / ₃ H	Swida sanguinea, Sambucus nigra, Euonymus europea, Crataegus laevigata, Prunus spinosa, Viburnum opulus
E ₁	Ficaria bulbifera, Anemone nemorosa, Anemone ranunculoides, Corydalis cava, Corydalis solida, Gagea lutea, Galanthus nivalis, Scilla bifolia, Allium ursinum, Urtica dioica, Glechoma hederacea, Rubus caesius, Galium aparine, Lamium maculatum, Brachypodium sylvaticum, Dactylis polygama, Milium offesum, Polygonatum multiflorum, Galeobdolon luteum, Convallaria majalis, Pulmonaria officinalis, Mercurialis perennis, Paris quadrifolia, Viola reichenbachiana

VLIVY	CHARAKTERISTICKÉ DRUHY
antropogenní	nivní louky Alopecurion, Cnidion venosi; jilmy postihuje grafióza, na lehčích půdách vytlačují dřeviny kříženci euro-amerických topolů. Oblíben ořešák černý.
gradient výškový	ve 2.VS (Ufrc sup.) chybí Fraxinus angustifolia, přibývají podhorské druhy sestupující ze 3.VS
gradient trofický	v chudších meziřadách (QFr inf.=1BC/C4/5) těžší glejové fluvizemě + mokřadní druhy
gradient hydrický	ve vlhčích meziřadách (Ufrc inf.=1C4/5) chybí hájové mezofyty a jarní efemery/efemeroidy

Význam: typický reprezentant vlhkostního gradientu mezi tvrdým luhem a živnými teplomilnými doubravami. Po realizaci vodohospodářských úprav a zaklesnutí hladiny podzemní vody přirozeným způsobem nahrazuje společenstva vlhčích řad a meziřad (Ufrc inf. kap. 3.2. nebo QFr inf. kap.3.4.). Časté útočiště živočichů při záplavách!

Ohrožení: nadprůměrná produktivita často vede k přeměně na ornou půdu. Necitlivé vodohospodářské úpravy často přeruší kapilární zdvih v rhizosféře, což vede ke snížení vitality dřevin.

Výskyt: dominantní typ ekosystému Zámeckého parku v Lednici – ekologický fenomén garantující jarní efemerní bylinné podrosty trvalek a efemeroidů (cibulovin). Podporuje jej rozumná intenzita péče o travní porosty (2-3 seče v sezóně) a volný korunový zápoj porostů a porostních skupin, resp. pěstování soliterních dřevin. Při intenzivnější údržbě a sečení travinno-bylinných formací nedochází k vytváření generativních orgánů, dozrání semen a k rozšiřování

trvalek vysemeněním. S ohledem na tyto skutečnosti je velmi obtížný boj s agresivními neofyty, které dobře reagují na postupné rozpojování porostů při odumírání starších věkových kategorií dřevin.

5.3.4. QUERCI ROBORIS-FRAXINETA INF.

dubové jasaniny n.st., QFr inf., 1BC/C(4)5a

Polohy údolní nivy, vzdálenější od vodního toku, vázané na nejteplejší klimatické oblasti (T 4) v nadmořské výšce do 200 m n.m. Biotop je formován periodicitou záplav (15 až 30 dnů v roce v přirozených podmínkách) a sedimentací jílovitých nebo jílovito-hlinitých frakcí. Je tedy vázán na těžší glejové fluvizemě. Půdy jsou minerálně velmi bohaté, s vysokým obsahem dusíku a příznivým průběhem mulové humifikace.

Hladina podzemní vody je vázána na průtoky v toku a kolísá v jejich závislosti; glejový horizont může kolísat pod vlivem těchto okolností ve výšce od 50 do 150 cm. V letních měsících a v suchých obdobích často dochází až k prosychání horních vrstev půdního profilu. Znakem tohoto biotopu jsou tedy rozkolísané a značně proměnlivé hydrické poměry, vyžadující výraznou plasticitu taxonů.

Tab.č.9: Charakteristické taxony dubových jasanin

POROSTNÍ ETÁŽ	CHARAKTERISTICKÉ DRUHY
E ₃ – H	Quercus robur, Fraxinus angustifolia, Fraxinus excelsior, Ulmus laevis, Ulmus minor; Populus alba, Populus nigra, Populus canescens; v podúrovni: Tilia cordata, Acer campestre, Carpinus betulus, Padus avium,
E ₂ - ¹ / ₃ H	Sambucus nigra, Crataegus laevigata, Crataegus monogyna, Viburnum opulus, Frangula alnus, Swida sanguinea, Euonymus europea; v korunách: Loranthus europaeus
E ₁	Urtica dioica, Glechoma hederacea, Rubus caesius, Galium aparine, Iris pseudocorus, Symphytum officinale, Phalaris arundinacea, Deschampsia caespitosa, Cirsium lutetiana; na vlhkých místech: Carex acutiformis, Carex riparia, Carex gracilis, Carex vesicaria, Leucium aestivum, Ficaria bulbifera, vzácně v dyjské nivě: Allium ursinum

VLIVY	CHARAKTERISTICKÉ DRUHY
antropogenní	vysušování vede k nahrazování mokřadních druhů hajními, oblíben Juglans nigra
gradient výškový	ve 2.VS (Ufr sup.) chybí Fraxinus angustifolia, přibývají podhorské druhy sestupující ze 3.VS
gradient trofický	v topojilmových jasaninách (Ufr inf.=1C4/5) lehčí půdy
gradient hydrický	v habrojilmových jasaninách (Ufr inf.=1BC/C(3)4 mimo oblast pravidelných záplav hájové druhy

Význam: většina přírodě blízkých porostů vznikla uměle: obnovou dubu letního a jasanu. Rozvolněný korunový zápoj (solitérní stromy) vedly k rozvoji nivních zaplavovaných luk Alopecurion a Cnidion venosi

Ohrožení: nadprůměrná produktivita často vede k přeměně na ornou půdu. Zaklesnutí hladiny podzemní vody k nežádoucí invazi neofytů Impatiens glandulifera, Aster novi-belgii, Aster lanceolatus, Solidago gigantea, Solidago canadensis, Helianthus tuberosus, Acer negundo.

Výskyt: dominantní primární společenstvo zámeckého parku v Lednici, omezené už vodohospodářskými úpravami z let 1805-1811. Protože Quercus robur přirozeně zmlazuje jen

výjimečně, stal se kosterní dřevinou parkových úprav a byl intenzivně pěstován v rozvolněných a solitérních výsadbách s bohatými bylinnými podrosty.

5.3.5. LIGUSTRI-QUERCETA

doubravy s ptačím zobem, LiQ, 1BD3

Sprašové překryvy nížinných plošin v nejteplejších částech území (T4). Hluboké půdy, minerálně velmi dobře zásobené, v letním období vysychavé.

Tab.č.10: Charakteristické taxony teplomilných doubrav

POROSTNÍ ETÁŽ	CHARAKTERISTICKÉ DRUHY
E ₃ – H	Quercus petraea agg., místy přidružen Quercus pubescens a Quercus cerris; dále Tilia cordata, Acer campestre, Carpinus betulus, Sorbus torminalis, Sorbus aria, Sorbus domestica
E ₂ ⁻¹ / ₃ H	Ligustrum vulgare, Cornus mas, Viburnum lantana, Staphylea pinnata, Cerasus fruticosa, Euonymus verrucosa, Rosa galica, Swida sanguinea, Rhamnus catharticus, Crataegus laevignata, Crataegus monogyna
E ₁	Brachypodium pinnatum, Brachypodium sylvaticum, Carex montana, Carex humilis, Carex michelii, Poa nemoralis, Poa angustifolia, Melica picta, Mellitis melissophyllum, Buglossoides purpureo-caerulea, Dictamnus albus, Euphorbia polychroma, Aster amellus, Clematis recta, Iris variegata, Iris graminea, Prunella grandiflora, Viola mirabilis, Viola hirta, Pulmonaria mollis, Primula veris, Bupleurum falcatum, Pyrethrum corymbosum; přidružují se i hájové druhy: Lathyrus niger, Campanula persicifolia, Convallaria majalis, Polygonatum odoratum, Veronica chamaedrys, Pulmonaria officinalis, Stellaria holostea, aj.

VLIVY	CHARAKTERISTICKÉ DRUHY
antropogenní	dnes pole nebo sady teplomilných dřevin (broskvoně, meruňky, mandloně), po opuštění druhově bohatá postagrární lada blížící se východoevropským stepům: Stipa joannis, Stipa capillata, Astragalus excapus, Crambe tataria, Jurinea mollis, Adonis vernalis; v keřové etáži vzácně: Amygdalus nana, Cerasus fruticosa.
gradient výškový	ve 2.VS (FQTil=2BD3) přibývají hajní druhy nesestupující do 1.VS
gradient trofický	v typických doubravách (Qt=1B3) chybí vápenitý substrát a je omezená druhová skladba stromů i keřů. V babykových doubravách (AccQ=1BC3) vyšší zastoupení nitrofilních druhů.
gradient hydrický	Dřínové doubravy (CoQ inf.=1D2-3) jsou častou kontaktní jednotkou.

Význam: zemědělsky vysoce produktivní oblasti; všechna refugia mimořádně významná s ohledem na vysokou druhovou diverzitu

Ohrožení: nadprůměrná produktivita často vede k totální přeměně na ornou půdu, často ohroženou větrnou i vodní erozí až ke vzniku hlubokých strží. Při ruderalizaci jsou častá invazní společenstva: trnovník akát, kustovnice cizí, lékořice lékařská, apod.

Výskyt: současný výskyt reliktní je velmi vzácný pro značné zemědělské využívání tohoto typu biotopu. Mapování na katastru Lednice je značně spekulativní a vychází z přítomnosti hlubokých černozemí na spraši. Výskyt je vázán na zastavěné území obce, přilehlé plochy polí a zahrad

(areál ústavu Ovocnictví a vinohradnictví MZLU v Lednici), v případě parku jen na úsek od staré kuchyňské zahrady k nádraží ČD.

5.3.6. LIGUSTRI-QUERCETA ARENOSA

doubravy s ptačím zobem na pískách, LiQar inf., 1B-BD2-3

Plochý, mírně zvlněný reliéf vátých písků; vrstvy písků menší mocnosti, jejich příměs místy tvoří spraše a sprašové hlíny. Píscité překryvy v říčních nivách tvoří tzv. hrúdy (arenické, minerálně bohaté) nebo naplavené říční terasy (v kombinaci se smytými černozeměmi na bázi svahů nivy). Vázány na klimaticky nejteplejší oblasti T4.

Tab.č.11: Charakteristické taxony teplomilných doubrav na pískách

POROSTNÍ ETÁŽ	CHARAKTERISTICKÉ DRUHY
E ₃ – H	Quercus robur, Quercus petraea agg., Quercus pubescens a Quercus cerris; dále Tilia cordata, Acer campestre, Carpinus betulus
E ₂ - ¹ / ₃ H	Ligustrum vulgare, Crataegus laevigata
E ₁	Poa angustifolia, Festuca ovina, Brachypodium sylvaticum, Poa nemoralis, Carex fritschii, Melampyrum pratense, Convallaria majalis, Betonica officinalis, Potentilla alba, Asperula tinctoria, Trifolium alpestre, Iris variegata, aj.

VLIVY	CHARAKTERISTICKÉ DRUHY
antropogenní	dnes vinice a sady s ovocnými dřevinami
gradient výškový	do vyšších VS nevystupují
gradient trofický	od borových doubrav na pískách (PiQar=1A/AB1-2) se liší menší mocností vrstvy písků, výskytem mezotrofních a kalcifilních druhů nivy
gradient hydrický	od topolojilmové jasaniny (UfrP ing.=1C4/5) se liší vyšším zastoupením nitrofilních druhů a zamokřenými půdami na písčitéch sedimentech nivy

Význam: zemědělsky i lesnický středně produktivní oblasti; všechna refugia mimořádně významná s ohledem na vysokou druhovou diverzitu

Ohrožení: produktivita často vede k totální přeměně na ornou půdu, často ohroženou větrnou erozí a propustností podloží. Časté akátové porosty, při obnově lesních porostů s celoplošnou přípravou půdy totální destrukce druhového bohatství rostlin i živočichů

Výskyt: současný výskyt je sporadický. Mapování na katastru Lednice je ovlivněno mapováním silně písčitých půdních typů v mírném svahu říční terasy. Zde je uváděna spíše jako zajímavost, protože je na tomto biotopu vybudována formální část zámeckého parteru (tzv. Michelliho parter z r.1882), zásobní zahrady se starými sbírkovými skleníky a část staré kuchyňské zahrady.

5.3.7. STRUKTURA BIOTOPŮ

Přehled rozsahu jednotlivých typů ekosystémů v Zámeckém parku v Lednici uvádí tab.č. 12:

Tab.č.12: Plošná bilance biotopů

TYP EKOSYSTÉMU	ROZLOHA [ha]	PODÍL [%]
ALNI GLUTINOSAE-SALICETA INF.	5,1164	1,01
ULMI-FRAXINETA POPULI INF.	157,2532	31,09
ULMI-FRAXINETA CARPINI INF.	44,6245	8,82
QUERCI ROBORIS-FRAXINETA INF.	182,5048	36,08
LIGUSTRI-QUERCETA	75,0117	14,83
LIGUSTRI-QUERCETA ARENOSA	41,3380	8,17
celkem řešené území (park a říční terasa)	505,8486	100

Nejrozšířenější skupinou typů geobiocénu jsou společenstva tvrdého luhu *QUERCI ROBORIS-FRAXINETA INF.*, tvořící cca 37 % řešeného území; tj. plochy Zámeckého parku s jeho širším okolím říční terasy. Protože parkové úpravy Zámeckého parku harmonizují s rámcem trvalých ekologických podmínek tohoto typu ekosystému, garantují zároveň i trvalou ekologickou stabilitu parku. Společenstvo typu *ULMI-FRAXINETA POPULI INF.* tvoří druhou třetinu parku – jeho značnou část však dnes tvoří hladina Zámeckého a Růžového rybníka. Zbylou plochu navrhuji - v souladu se závěry této studie - k umělému povodňování pomocí vakového jezu na Černé Dyji (před Janohradem). Ke zvyšování hladiny podzemní vody na Hubertce by bylo využíváno vzdouvání vody korytem Zámecké strouhy. Podmínkou je ovšem vyčištění dnešního koryta strouhy, jejíž hladina se ztrácí a vysychá už od března (klimaticky běžného roku) v úseku před klenutým cihelným mostem u Ovčárny.

S touto otázkou nepřímo souvisí i problém obnovy dubových solitérů *Quercus robur* v parku. V průběhu historického vývoje zahradního umění byly patrně používány různé technologie výsadby a komponování solitérů:

- q vysazování vzrostlých stromů „...Vrchní zahradník August Czullik vyvinul zvláštní přesazovací techniku, která byla schopná přemístit až 20 m vysoké lípy, kaštiny, borovice, jedle a další...“ konec citace: Krejčířík, 2000. Tuto technologii lze datovat už k r. 1880 a dřeviny patrně pocházely z lesních porostů
- q vysazování zapěstovaných školkařských výpěstků „...S knížectvím Anhalt-Dessau byly navázány kontakty i v předání zkušeností jak pěstovat rostliny pro nově zakládané parky. V roce 1799 byly do Lednice přivezeny první sazenice severoamerických dřevin a vznikly první školky pro jejich pěstování. Knížecí zahradník Josef Liefka byl vyslán do Wörlitz na zkušenou. Při výsadbách a pěstování byla používána německá příručka, která byla napsána v roce 1800. Sazenice nebyly připravovány jen pro výsadby parků, ale především do lesů, které bylo nutné obnovovat s rostoucí spotřebou dřeva. Hospodářský rada Theobald Walaschek z Walberku začal pěstovat severoamerické dřeviny, které rychle rostou a poskytují kvalitní dřevo v té době i exotické dřevo. Protože nabídka obchodníků ze semen a sazenicemi byla malá, byla v roce 1802 vypravena expedice s úkolem zajistit vhodný rostlinný materiál. Expedici vedl vrchní zahradník botanické zahrady vídeňské univerzity, Joseph van der Schott (1770-1812). Expedice sídlila v městě Reading v Pensylvánii. Odtud vyjížděla za sběrem semen i mladých rostlin na území států Virginia, New York, Delaware, ale i do Kanady. Za čtyři roky sběrů se do Lednice dostalo na 130 beden a sudů se semeny

a semenáčky. Školky byly založeny v Lednici za minaretem a na několika dalších místech panství Valtice, ale také na rakouských panstvích....“ konec citace (Krejčířík, 2000).

- q pozitivním výběrem i probírkami z lesních porostů, které byly součástí Zámeckého parku (viz. historický vývoj parku, např. Krejčířík (2000). Zámečtí zahradníci používali speciální pěstební technologie pro vývoj porostních skupin, aby se zabránilo redukci koruny a deformování habitu dřevin.

S ohledem na tyto skutečnosti, ale i s ohledem na současné možnosti památkové péče a speciální ochrany přírody, se ukazuje jako velmi zajímavá možnost obnovy solitérních stromů *Quercus robur* výběrem ze skupinových výsadeb celých porostních skupin vrstevníků. Tato technologie by patrně velmi úzce korelovala se snahou i přírodě blízký vývoj vegetace na stanovištích, jejichž ekologické podmínky jsou obnovovány povodňováním.

Významnou nevýhodou tohoto způsobu obnovy však může být problematické estetické působení porostních skupin v parku, zejména při nutnosti jejich dlouhodobého oplocení kvůli okusu spárkatou zvěří.

Foto 3: Synuzie podrostu habrojilmové jasaniny (Ulmi-Fraxineta carpini)

6. REGULACE A LIMITY PRO OBNOVU VEGETAČNÍCH PRVKŮ

Obsahem tabulky č.13 je přehled regulačních opatření a limitů, vztažených na obnovu vegetace Zámeckého parku na základě koordinace zájmů ochrany přírody, památkové péče, zahradní architektury, rekreace, rybářství, rybníkářství a vodního hospodářství podle východisek, uvedených v tab.č.5.

Tab.č.13: Regulace a limity pro obnovu vegetačních prvků

PŘEDMĚT REGULACE	OBSAH REGULACE	LOKALIZACE	POZNÁMKA
obnova biotopů	povodňování	stg. ULMI-FRAXINETA POPULI inf. osadit vakový jez na Černou Dyji	VÝKRES č.1
obnova biotopů	vyčistit koryto	Zámecká strouha od soutoku s Černou Dyjí po Růžový rybník	další stupeň dokumentace
porosty keřů	pokryvnost porostní etáže omezit na max. 20% VP	ostrovy a břehy Zámeckého rybníka	VÝKRES č.2
ochrana hnízdišť	neredukovat porosty v době hnízdění	ostrovy a břehy Zámeckého rybníka	organizační opatření
porosty rákosin	omezení rozsahu	kompozičních prvky (průhled, pohled,)	VÝKRES č.2
odumřelé stromy	ponechávat na stanovišti	celý Zámecký park	VÝKRES č.2 Tab.č.14
obsádka ryb	omezit kapra, karase stříb., posílit obsádku dravé ryby	Zámecký a Růžový rybník	VP se týká omezeně
obsádka ryb	omezit plevelné ryby	osadit zábrany v náпустních objektech	VP se týká omezeně
úprava trofie	občasné zimování	Zámecký a Růžový rybník	MŘ Z.r.,R.r.
úprava biotopu	odbahnění dna, úprava břehové hrany	Zámecký rybník	VP se týká omezeně
úprava trofie	zvýšení průtoku	Zámecká Dyje od jezu Bulhary	MŘ Z.D.
úprava hranice NPR	zpřesnit hranici podle pozemkových hranic	vyjasnit rozsah břehových porostů jako součásti NPR	další stupeň dokumentace
úprava hranic RS4	zpřesnit hranici podle rozsahu povodňování	vyjasnit význam Zámeckého a Růžového r. pro Ramsarské lokality	další stupeň dokumentace

LEGENDA k tab.č.13:

VP - plocha vegetačního prvku (skupiny listnatých stromů s podrostem keřů, příp. porostní skupiny)

MŘ - manipulační řád Zámeckého a Růžového rybníka (např. RŽP OkÚ Břeclav Č.j.vod.2256/01-231.2/Go ze dne 30.10.2001)

Z.r.,R.r.,Z.D. - Zámecký rybník, Růžový rybník, Zámecká Dyje

S vyjasněním pozemkových hranic národní přírodní rezervace Lednické rybníky (viz. Příloha č.5) souvisí pravomoc orgánu ochrany přírody podle §7 (ochrana dřevin) a §8 (povolení ke kácení dřevin) zák.č.114/1992 Sb. Podle současného zákresu hranic NPR náleží v současné době kácení dřevin do působnosti Obecního úřadu v Lednici (přenesená působnost podle zákona o obcích a zákona o okresních úřadech (zák.č.425/1990 Sb.), ačkoliv odst.3 §76 zák.č.114/1992 Sb. tuto působnost výslovně VYLUČUJE.

S ohledem na uvažované pěstební zásahy v Zámeckém parku není tato kompetenční otázka tak zcela bezpředmětná.

Tabulka č.14 uvádí seznam odumřelých a odumírajících stromů, které jsou navrženy k ochraně jako biotop vzácných druhů hmyzu (viz. Příloha č.3). Číslování stromů a jejich charakteristiky zdravotní a pěstební (včetně souborného hodnocení sadovnické hodnoty) vychází ze studie „Dendrologické vyhodnocení zámeckého parku v Lednici na Moravě“ (Pejchal, M.a kol., 1996). Zákres předmětných stromů s čísly uvádí VÝKRES č.2.

6. ZÁVĚR

Předložená zpráva shrnuje nejvýznamnější zveřejněné zájmy různých orgánů státní správy (tj. státní zájmy) v lokalitě Zámeckého parku v Lednici a konfrontuje je se zájmy ostatních uživatelů území. Na základě posouzení konfliktnosti vyjádřených zájmů navrhuje určité priority při jejich uspokojování.

V grafické části jsou lokalizovány regulace a limity pro obnovu vegetačních prvků:

- q místa s nerušící přítomností porostů rákosin (prioritou je ochrana kompozičních prvků parku
- q lokality s max. přípustnou redukcí porostní etáže keřů (prioritou je ochrana hnízdišť ptáků)
- q biotopy, pro něž je navržena obnova hydrického režimu povodňováním (společenstva topolojilmových jaseňin) – prioritou je ochrana druhového bohatství travo-bylinné etáže parku
- q lokalizuje solitérní odumřelé a odumírající stromy, které jsou významným biotopem hub, brouků, mravenců a dalších složek biocenóz
- q doporučuje kompromisní řešení sporné otázky rybí obsádky Zámeckého a Růžového rybníka s akcentem na regulační účinek predatorního tlaku dravých ryb (prioritou je ochrana potravních zdrojů pro ptáky)

Foto 5: Hnízdo husy velké (Anser anser) v hlavatých vrbách (Salix alba)

PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

- AOPAK Brno: *Rezervační kniha NPR Lednické rybníky*. Brno, stav dokumentace k 31.12.2001
- AOPAK Praha: *Vyjádření k Ramsar site RS4, digitální zákres hranic*. E-mailová zpráva, stav k 31.12.2001
- BALTUS, J. a kol.: *Lednické rybníky – naučná stezka*. Průvodce naučnou stezkou, KSSPPOP Brno:1979
- BEZDĚČKA, P.: *Inventarizační průzkum mravenců SPR Lednické rybníky* in *Rezervační kniha NPR Lednické rybníky*. AOPAK Brno, 1986
- BUČEK, A., LACINA, J.: *Geobiocenologie II*. Brno: učební texty MZLU, 1999
- BUČEK, A., KUNDRATA, M. a kol.: *Naše přírodní dědictví*. Průvodce biosférickou rezervací Palava. Veronica, příloha časopisu č.1/1992, Brno: 1992
- DANIHELKA, J.: *Bylinná vegetace zámeckého parku v Lednici* in *Rezervační kniha NPR Lednické rybníky*. AOPAK Brno, 1998
- FAINA, R., PŘIKRYL I.: *Vliv některých činitelů prostředí na diverzitu rostlinných a živočišných společenstev vybrané rybníční soustavy NPR Lednické rybníky*. ENVI s.r.o., Třeboň, Vodňany:1997
- FAINA, R., PŘIKRYL I.: *Studie rybářského hospodaření v NPR Novozámecký rybník, NPR Lednické rybníky*. ENKI o.p.s. Třeboň, Vodňany: 1998
- KALÁB, J.: *NPR Lednické rybníky – přehled druhů hmyzu chráněných zákonem a uvedených v Červené knize* in *Rezervační kniha NPR Lednické rybníky*. AOPAK Brno, 1997
- MACHÁČEK, P.: *Sdělení k obnově vegetačních prvků Zámeckého parku v Lednici*. Rukopis odborné zprávy, Mikulov: 2001
- MACHÁČEK, P.: *Státní přírodní rezervace Lednické rybníky* in *Rezervační kniha NPR Lednické rybníky*. AOPAK Brno, 1986
- MORAVEC, J. a kol.: *Fytocenologie*. Praha: Academia, 1994
- PEJCHAL, M.: *Dendrologické vyhodnocení zámeckého parku v Lednici na Moravě*. MZLU Lednice:1996
- KOPEČNÝ, A.: *Vyjádření Rybářství Hodonín s.r.o.* Hodonín:15.12.1999.
- KREJČÍŘÍK, P.: *Historický vývoj Lednicko-valtického areálu* in Kučera a kol.:*Urbanistická studie Lednicko-valtického areálu*, MZLU, Lednice: 2000
- KUČERA, P. a kol.: *Urbanistická studie Lednicko-valtického areálu*. MZLU, Lednice: 2000
- LUSK, S.: *Zastoupení druhů „bílé ryby“ v Zámeckém r. , příloha k vyjádření Rybářství Hodonín s.r.o. ze dne 15.12.1999*
- SALAŠOVÁ, A.: *Geobotanická rajonizace Lednicko-valtického areálu* in Kučera a kol.: *Urbanistická studie Lednicko-valtického areálu*, MZLU, Lednice: 2000
- SPURNÝ, P.: *Odborné stanovisko ústavu rybářství a hydrobiologie MZLU*. Brno:14.12.1999
- ŠIMEK, P., PEJCHAL, M.: *Dendrologický potenciál*. In sborník: *Potenciál v zahradní a krajinářské tvorbě*. Luhačovice: Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, 2001
- ZAHRÁDKA, J., a kol.: *Jakost vody ve SPR Lednické rybníky, Kutnar a Květné jezero*. Povodí Moravy, Brno: 1986
- ZLATNÍK, A.: *Přehled skupin typů geobiocenu původně lesních a křovinných*. Zprávy Geografického ústavu ČSAV v Brně, Brno: roč.13, čís.3-4, str.55-64
- ZLATUŠKA, K.: *Vodohospodářský generel* in Šimek a kol.: *Obnova zámeckého parku v Lednici na Moravě*, AKTI s.r.o., MZLU, Lednice: 2001

